

Webbträff om fleråriga grönsaksodling och dess försäljningspotential

27 maj 2021

Länsstyrelsen Uppsala län

fleråriga grönsaker – odling och försäljning

Annevi Sjöberg & Martin Gustafsson

Upplägg

- Vad är en flerårig grönsak?
- Varför odla fleråriga grönsaker?
- Ett urval av fleråriga grönsaker
- Odlingsexempel
- Försäljningsmöjligheter
- Hur får man tag i fröer och plantmaterial?
- *Var kan man lära sig mer? (efteråt)*

Köp spårbart trä från hållbart
svenskt skogsbruk

Martin Gustafsson

Kontakta

Kurser **Om Färnebo**

Permakulturdesign

Kursen går igenom permakulturens teori och filosofi och hur de kan tillämpas i praktiken för hållbar omställning. Permakultur värnar om alla jordens ekosystem, människans livskvalitet och om en rättvis fördelning av resurser.

Skogsträdgårdsodling i praktiken

Kursen ger dig allt du behöver för att komma igång med en egen skogsträdgård eller utveckla ett redan påbörjat projekt.

Sista ansökningsdatum:
16 maj 2021

[Ansök nu!](#)

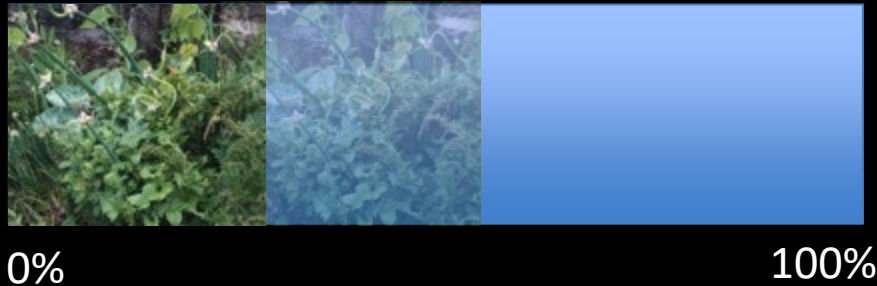
Vad är en flerårig grönsak?

En växt som producerar ätbara grönsaksdelar och som lever i minst tre år

Vad är en flerårig grönsak?

- Vilda växter som vi tar in i trädgården
- Gamla kulturväxter som glömts bort
- Gourmetgrönsaker från andra länder
- Prydnadsväxter som är goda att äta

Perenna Grönsaker har stor potential!

De utgör hela 33% till 56% av alla odlade arter grönsaker världen över...

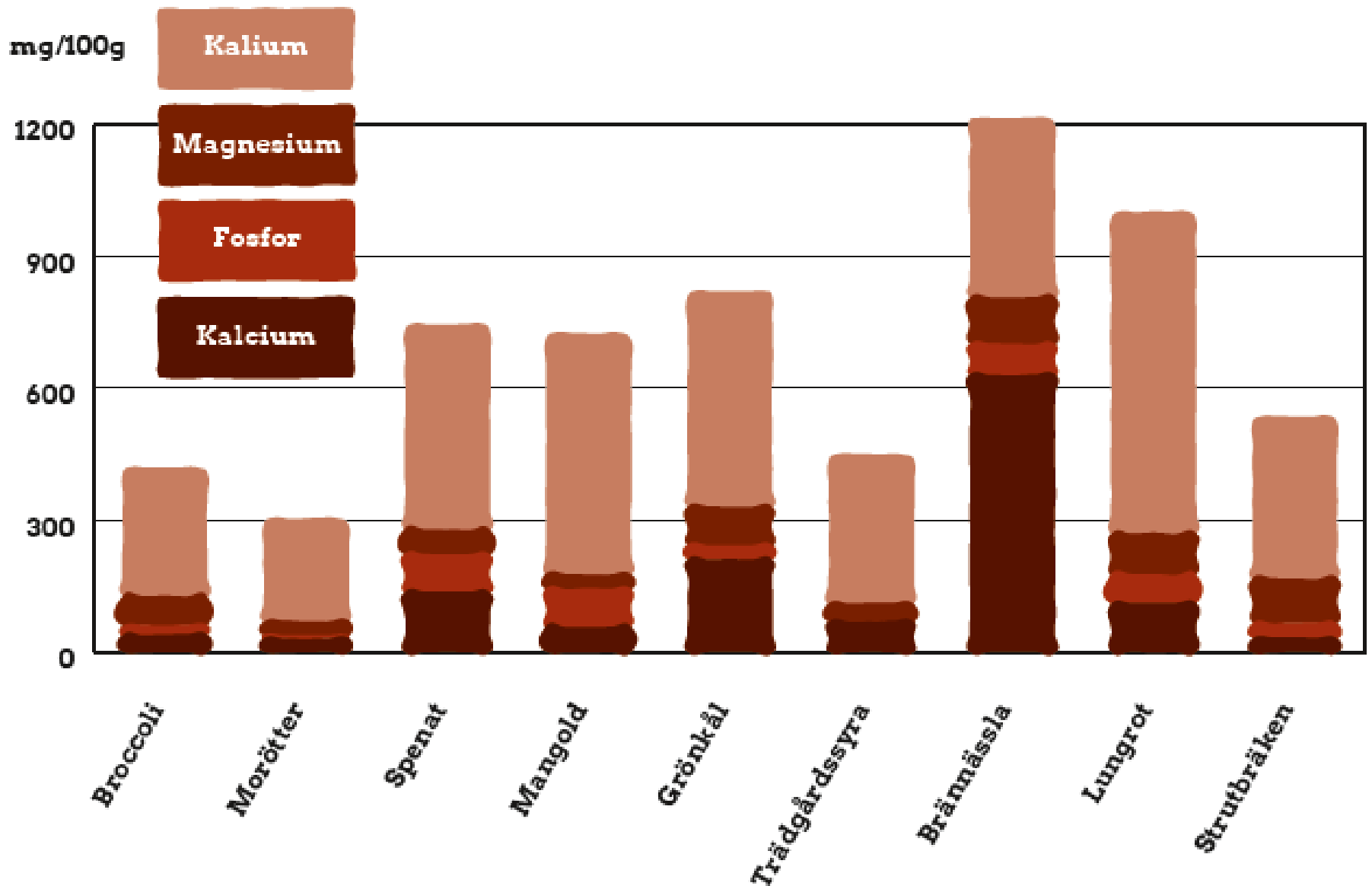

...men odlas endast på 6% av den markareal som är dedikerad till grönsaksodling

Toensmeier E, Ferguson R, Mehra M (2020) Perennial vegetables: A neglected resource for biodiversity, carbon sequestration, and nutrition. PLoS ONE 15(7): e0234611.
<https://doi.org/10.1371/journal.pone.0234611>

Argument för att odla fleråriga grönsaker?

- Bra jordhälsa & koldioxidlagring
- Större mångfald av odlade grödor & ökad resiliens
- Förlänger skördesäsongen
- "Nygamla" spännande smaker och de är nyttiga

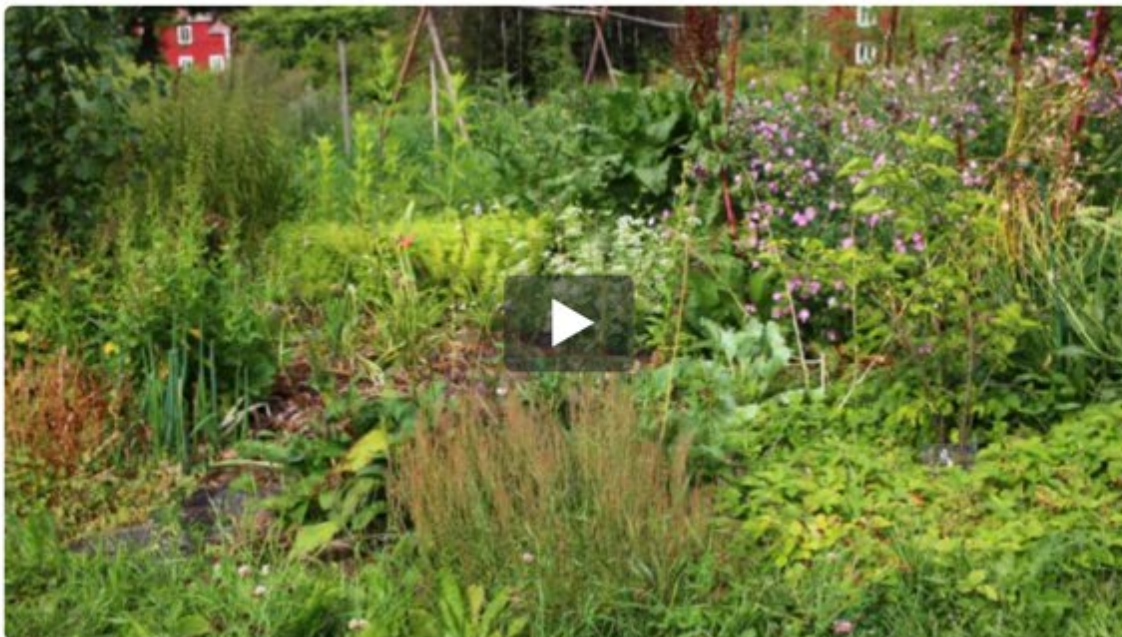
Beror det på jorden eller växternas vilda gener?

Nutritional analysis of cold-climate perennial vegetables

By Eric M Toensmeier, Eva Johansson, Rebecka Törnqvist, and Annevi Sjöberg

Backed by Joakim Sundqvist, Rebecka Törnqvist, Alex Berland, Charlie Kinsella, Nigel Wells, Steffen & Christina Meyer, Kyle Dougherty, Åsa Scherrer, Carl-Johan Bachofner, Marit Gjertsen, and **80 other backers** ▾

\$5,258

Raised of \$5,000 Goal

105%

Funded on 5/02/21

Successfully Funded

? How does this work?

<https://forms.gle/LMLMBnefKGGcoqgJ8>

Fleråriga grönsaker till försäljning

Vi är nyfikna på vilka det är som lyssnar på föredrag om fleråriga grönsaker till försäljning och vi hoppas på att starta upp ett nätverk kring ämnet för kunskaps- och erfarenhetsutbyte. Därför hoppas vi att ni har en minut att svara på denna korta enkät. När vi sammanställt rapport om sentida näringsvärdesanalyser skickar vi även ut detta i ett mail till er.

Ditt för och efternamn

Kort svarstext

Vilket län bor du i? *

Kort svarstext

Epost *

Kort svarstext

Argument för att odla fleråriga grönsaker?

- Bra jordhälsa & koldioxidlagring
- Större mångfald av odlade grödor & ökad resiliens
- Förlänger skördesäsongen
- "Nygamla" spännande smaker och de är nyttiga
- Lättskötta/mindre arbete
- Tåliga & motståndskraftiga
- Vackra och bra för biologisk mångfald

Härdighet

A

Härdig i hela landet, som till exempel strutbräken och rabarber.

B

Kan odlas i hela landet i skyddat och väl-dränerat läge, till exempel jätterams, daggfunkia och rankspenat.

C

Kan odlas i stora delar av landet i skyddat och väl-dränerat läge, till exempel lungrot, korogi och sparris.

D

Kan bara odlas i landets gynnsamma delar, till exempel vattenkrasse.

P.s. alla växter vi presenterar i denna presentation är fullt härdiga i Stjärnsund, Södra Dalarna förutom löparfetblad.

Några utvalda grönsaker som
passar till försäljning

ÄTLIGA DELAR

B Daggfunkia (Hosta si

Ångkokta funkiasko

Funkiadolmar

Odlingsvärda sorter

- Daggfunkia - Hosta sieboldiana - 'Elegans'
- Hosta 'Blue umbrellas' - Hosta tokudama x sieboldiana 'Elegans'
- Hosta 'Big daddy' - Hosta sieboldiana x tokudama
- Hosta undulata-Gruppen (Några av de vanligaste i Japan)
- Jättefunkia - Hosta fluctuans - 'Sagae'
- Tuvfunkia - Hosta elata (H. montana)
- Doftfunkia - Hosta plantaginea - 'Aphrodite' (goda blommor)
- Spädfunkia - Hosta sieboldii 'Ginko Craig' och 'Snowflake'

ÄTLIGA DELAR
☞ ☞ ☞ ☞

Ärtrot (*Scorzonera hispanica*)

B

ÄTLIGA DELAR

et/M@d (Sedum sarmentosum)

Bibimbap

Hässleklocka

(*Campanula latifolia*)

ÄTLIGA DELAR

B

'Mr Extreme salad man'- Stephen Barstow

ELSEVIER

Food Quality and Preference
Volume 56, Part A, March 2017, Pages 93-100

Factors influencing consumers' attitudes towards the consumption of edible flowers

Nai-Hua Chen ^{a,*,}, Sherrrie Wei ^{b,}

Show more

Share Cite

<https://doi.org/10.1016/j.foodqual.2016.10.001>

Get rights and content

JOURNAL OF FUNCTIONAL FOODS 6 (2014) 319-330

Available at www.sciencedirect.com
ScienceDirect

journal homepage: www.elsevier.com/locate/jfff

ELSEVIER

Total phenolic contents and antioxidant capacities of 51 edible and wild flowers

An-Na Li^a, Sha Li^a, Hua-Bin Li^{a,*}, Dong-Ping Xu^a, Xiang-Rong Xu^{b,*}, Feng Chen^c

^aGuangdong Provincial Key Laboratory of Food, Nutrition and Health, Department of Nutrition, School of Public Health, Sun Yat-Sen University, Guangzhou 510080, China
^bCAS Key Laboratory of Marine Biology and Ecology, South China Sea Institute of Oceanology, Chinese Academy of Sciences, Guangzhou 510301, China
^cInstitute for Food and Bioresource Engineering, College of Engineering, Peking University, Beijing 100871, China

CrossMark

ELSEVIER

Trends in Food Science & Technology
Volume 22, Issue 10, October 2011, Pages 561-569

Review

Fresh edible flowers of ornamental plants – A new source of nutraceutical foods

Jiri Mlcek ^{a,}, Otakar Rop

Show more

Share Cite

<https://doi.org/10.1016/j.tifs.2011.04.006>

Get rights and content

ELSEVIER

Journal of Food Composition and Analysis
Volume 60, July 2017, Pages 38-50

Review

Edible flowers: A review of the nutritional, antioxidant, antimicrobial properties and effects on human health

Luana Fernandes ^{a,*,}, Susana Casal ^{b,}, José Alberto Pereira ^{a,}, Jorge A. Saraiva ^{c,}, Elsa Ramalhosa ^a

Show more

Share Cite

<https://doi.org/10.1016/j.jfca.2017.03.017>

Get rights and content

A/B?

Spansk körvel (Myrrh)

ÄTLIGA DELAR

B

Rankspenat (Hablitzia

ÄTLIGA DELAR

i-V

Skogslind (Tilia

Pizza med lindblad och pesto på fleråriga grönsaker

ÄTLIGA DELAR

Gröndkål (*Crambe maritima*)

ÄTLIGA DELAR

B malvor (Malva alcea &

ÄTLIGA DELAR

B/C? Lungrot (*Blitum bonus-*

Ättling (Oxyria digyna)

ÄTLIGA DELAR

A

Trädgårdssyra
(Rumex Ru)

ÄTLIGA DELAR

A

UNDER TALLARNA

[Grönsaksodling](#) ▾

[Odlingsinkubator](#)

[Kulturscen](#)

[Evenemang](#)

[Kurs & Besök](#)

[Projekt](#) ▾

[Om Oss](#) ▾

ÄTLIGA DELAR

A/B?

Piplök

(Allium fistulosum)

Under tallarna odlar

Prärielök	Allium cernuum
Piplök	Allium fistulosum 'Ischikrona', 'Winterheckenzwiebel' & 'Long White Ishikura'
Kantlök	Allium senescens)
Kinesisk gräslök	Allium tuberosum
Ramslök	Allium ursinum
Luftlök	Allium x proliferum
Sallatsaralia	Aralia cordata
Strandbeta	Beta maritima
Lungrot	Chenopodium bonus-henricus
Vårsköna	Claytonia sibirica
Rankspenat	Hablitzia tamnoides
Funkia	Hosta spp.
Libbsticka	Levisticum officinale
Skottsk libbsticka	Levisticum/Ligisticum scoticum
Ostronört	Mertensia maritima
Björnrot	Meum athamanticum
Spansk körvel	Myrrhis odorata
Strandkämpar	Plantago coronopus 'Erba Stella'
Spenatskräppa	Rumex patienta
Blodskräppa	Rumex sanguineus
Sköldsyra	Rumex scutatus
Löparfetblad	Sedum sarmentosum
Kärleksört	Sedum telephium
Socketrot	Sium sisarum
Alexanderloka	Smyrnum olusatrum
Korogi	Stachys affinis

Restaurang

Taxinge Krog

Nykvarn, Stockholm County · Eclectic

Our ambition is to create context. We want to mediate the taste of our surroundings and

Reservations are unavailable

Taxinge Krog is not currently accepting reservations on Tock. Please check

ÄTLIGA DELAR

sort (Hylotelephium telephium)

ing Till försäljning

Tycho och Karloline, Friland Danmark 2020

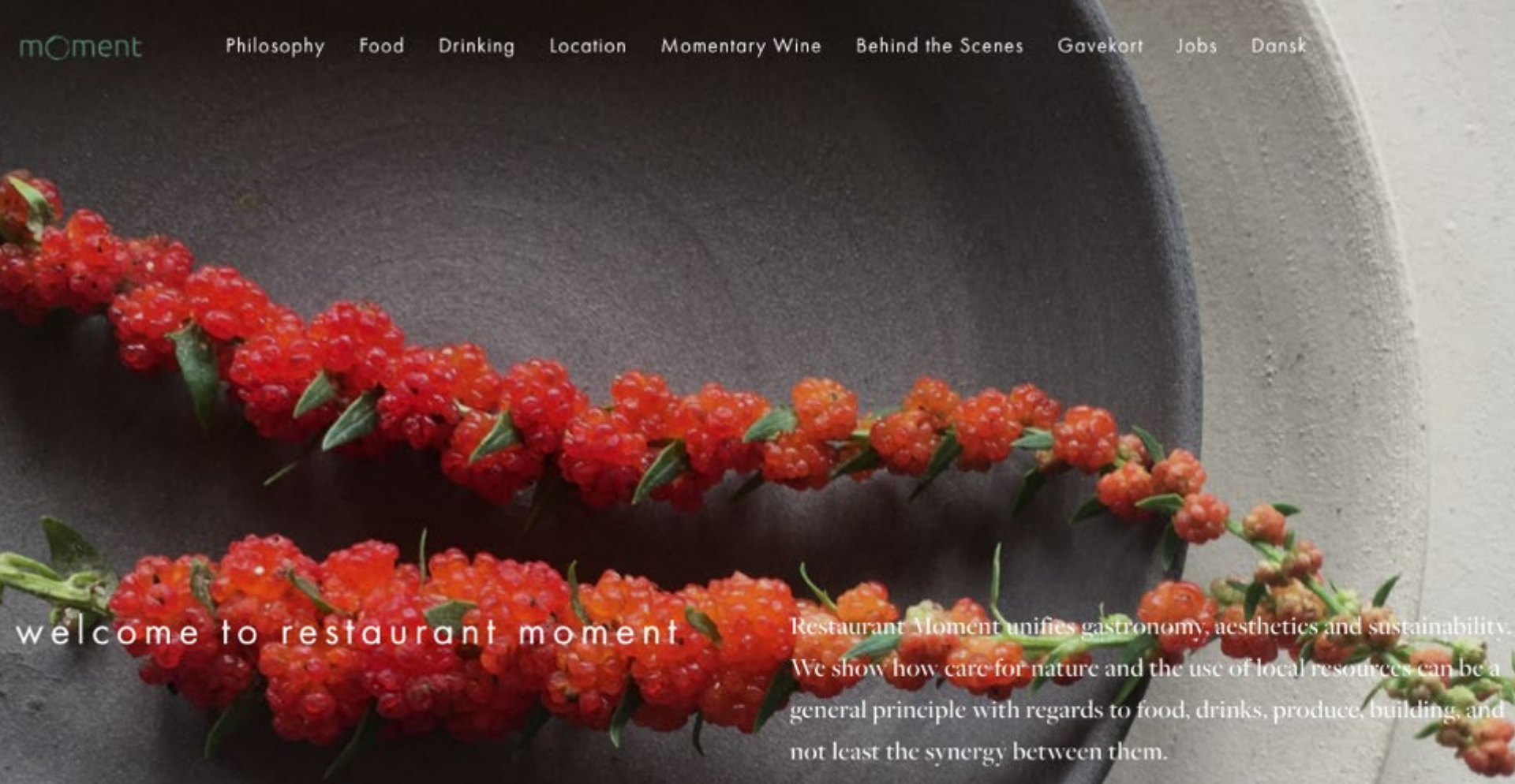

Permaculture Garden MYRRHIS

U-pick Market Garden

- *Myrrhis odorata* (Spansk körvel)
- *Bunias orientalis* (Ryssgubbe)
- *Hylotelephium telephium* (Kärleksört)
- *Rumex patienta* (Spenatskräppa)
- *Hosta* spp. (Funkia)
- *Hemerocallis* (Daglilja)
- *Chenopodium bonus-henricus* (Gode Henriks målla)
- *Brassica olearacea* (Perenn kål)
- *Allium babintonii* (Babingtons lök)
- *Rumex acetosa/rugosus* (Ängssyra/Trädgårdssyra)
- *Allium fistulosum* (Piplök)
- *Scorzonera hispanica* (Svartrot)

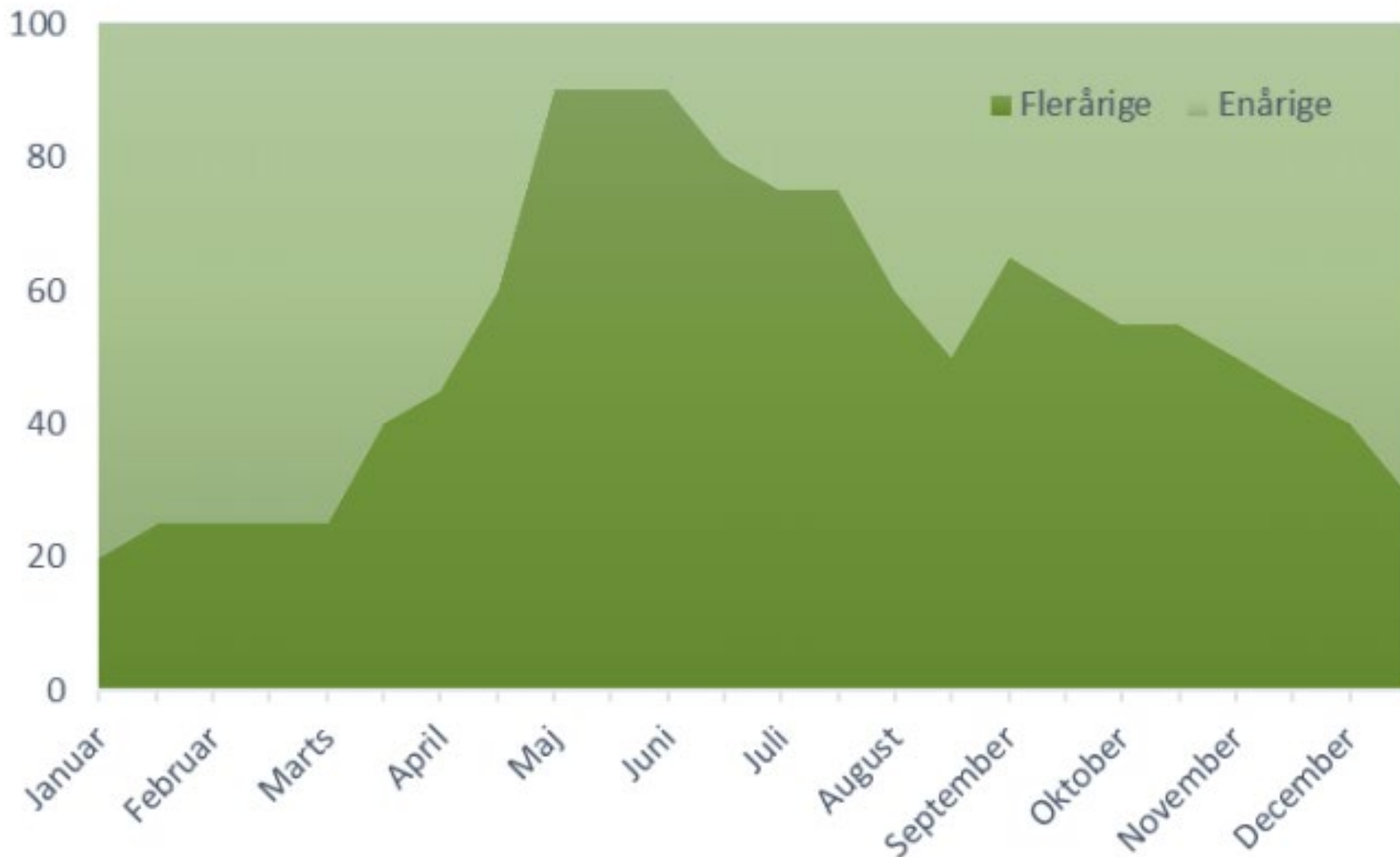
welcome to restaurant moment

Restaurant Moment unifies gastronomy, aesthetics and sustainability. We show how care for nature and the use of local resources can be a general principle with regards to food, drinks, produce, building, and not least the synergy between them.

Självförsörjning fleråriga grönsaker

- Användning av fleråriga/ettåriga över året

ÄTLIGA DELAR

CSparris (*Asparagus officinalis*)

Savanna Institute

March 16, 2020 · 🌐

Alley Cropping Asparagus with Mark Shepard

Growing asparagus between rows of tree crops can be a great way to cash flow your far... See More

Mark Shepard
New Forest Farm

Källa: <https://www.facebook.com/watch/?v=2035160753296805>

Pilotprojekt för att utvärdera fleråriga grönsaker För storskalig produktion i Sverige

Under tallarna

Förädlad

Peterslunds Eko Odling

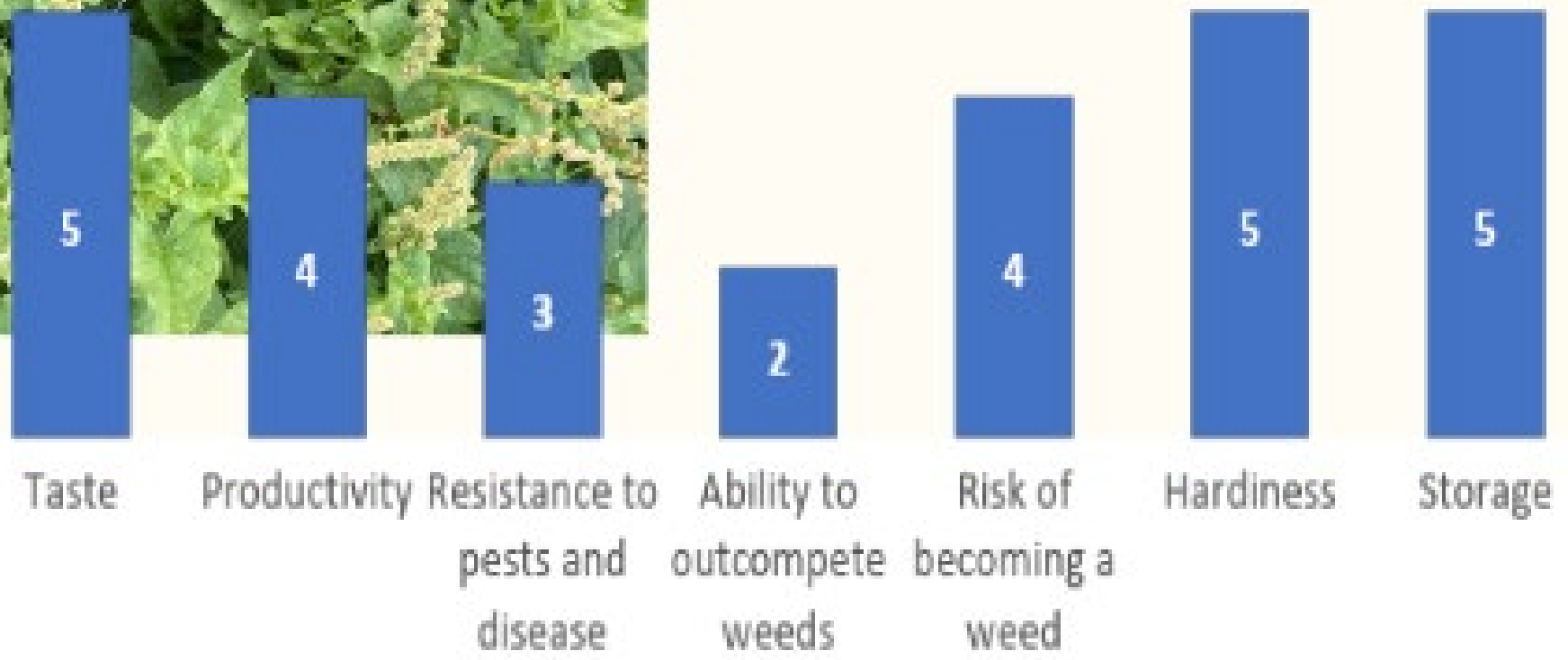

Hornuddens trädgård

Alla odlare småskaliga odlare av ettåriga grönsaker på friland och i växthus

Good-King-Henry
Blitum
bonus-henricus

FörsäljningsMöjligheter

Möjligheter med fleråriga grönsaker

- Andelskassar
- Självplock
- Restaurang
- Förädling/Mathantverk

MJÖLKS YRNING

Oktober /November

Ryssgubbe - *Bunias orientalis*

Spenatskräppa - *Rumex patienta*

Maskros - *Taraxacum officinale*

Perenn grönkål –

Spansk körvel - *Myrrhis odorata*

Förädlad Odling och Mathantverk

@BrigidLeFevreMathantverk · Food & Beverage

 Send Message

Kurs 20 och 21 juni i Stjärnsund!

mathantverk

<https://blogg.gardenbergernas.se>

Möjligheter med fleråriga grönsaker

- Självförsörjning
- Andelskassar
- Självplock
- Restaurang
- Förädling/Mathantverk
- Leverera råvara till förädlingsindustri

Vegetariska Biffar/Bollar/Burgare etc..

Bärta

Home Rezept Planetnytt Hitta Bärta FAQ Blogg Om oss

VÄRLDENS BÄSTA ÄRTA

Närödlad och ekologiskt vego. Glutenfritt, utan tillsatser och vansinnigt gott!

Findus

Green Cuisine
powered by plants

FALAFEL

smakrika kikbetsbollar med vitlöks och persilja

100g

PROTEIN

50g

FIBER

100g

Findus
Edsvenskt FALAFEL

NY DESIGN
SAMMA GODA
FALAFEL

45

S smoothies

Blågrön S smoothie

Frysta perenna bladgrönsaker

Torkade fleråriga grönsaker

Perenn Mesclu (salladsmix)

Cikoria
Kirskaål
Svartrot
Fjällsyra
Kantlök
Bitterkrassing
Vårsköna
Berberis
Lind

Möjligheter med fleråriga grönsaker

- Självförsörjning
- Andelskassar
- Självplock
- Restaurang
- Förädling/Mathantverk
- Leverera råvara till förädlingsindustri & matbutik
- Plant- och eller fröförsäljning

Plantskolor fleråriga grönsaker 2021 (Sverige)

- Svartbäckens Trädgård, Örsundsbro (väster om Uppsala)
- Odlarbyrån, Kungsbacka (Söder om Göteborg)
- Hälsingbo Skogsträdgård, Rörshyttan, Södra Dalarna <http://skogstradgarden.stjarnsund.nu/>
- Lisas Trädgård, Mariestad
- Levins Handelsträdgård, Övre Gärdsjö. Rättvik
- Hudiksvalls handelsträdgård, Huddiksvall
- Åfallet Skogsträdgård, Sydnärke
- Odlarglädjens plantskola, Eskilstuna
- Skogsträdgårdens växter, Skåne
- Naturplanteskolan, Danmark
- Bströö Träd och buskar, Öland
- Lisas trädgård, Mariestad <http://www.lisastradgard.se>
- Åbergs plantskola, Ystad <http://www.abergsgarden.nu>
- Holma skogsträdgård, Skåne
- Bonden och bananen, Falun <https://bondenochbananen.se/>

Plantskolor fleråriga grönsaker 2020 (utomlands)

- KVANN Norsveigan seed saver organization (<https://kvann.no/>)
- Permakulturplanter.no (Norge), <http://permakulturplanter.no/>
- Efferus Norge <http://www.efferus.no>
- Naturplanteskolen, utanför Köpenhamn <http://naturplanteskolen.dk/>
- Agroforestry Research Trust
(Storbritannien), <https://www.agroforestry.co.uk/>.
- Deaflora Aromagärtnerei (Tyskland), <http://www.deaflora.de/>
- Raritätengärtnerei Manfred Hans
(Tyskland), <http://www.manfredhans.de/>
- Helenion (Tyskland), <https://helenion.de/>.
- Heirloom & Perennial <http://www.foodforests.eu/>

Fröer fleråriga grönsaker 2021

- Föreningen Sesam, <http://www.foreningensesam.se/>
- Impecta Fröhandel, <http://www.impecta.se/>
- Runåbergs fröer, <http://www.runabergsfroer.se/>
- Lindbloms frö, <http://www.lindbloms.se/>
- Agroforestry Research Trust
(Storbritannien), <https://www.agroforestry.co.uk/>.
- Chiltern Seeds (Storbritannien), <http://www.chilternseeds.co.uk/>
- Raritätengärtnerei Manfred Hans
(Tyskland), <http://www.manfredhans.de/>
- Efferus (Norge) <http://www.efferus.no>
- KVANN Norsveigan seed saver organization (<https://kvann.no/>)

Utmaningar

- Lång etableringstid
- Fleråriga ogräs
- Växtsjukdomar
- Förökning i större skala
- Hare, rådjur, sork etc
- Spanska skogssnigeln?
- Brist på kunskap/erfarenhet om rationella odlingsmetoder
- Konservativt jordbrukssystem
- Okunskap hos konsumenter

Lösningar & tips

- Förlita sig på andra grödor medan de fleråriga grönsakerna etablerar sig
- Eliminera rotogräs och med kompost/täckmaterial/markduk
- "Semi"perenna system & rotation?
- De flesta lätta att fröföröka/andra rotsticklingar eller bladstickling
- Stängsla in odlingen/sorknät
- De flesta kommer upp tidigt ...?
- Kunskapsutbyte & ta hänsyn till växtsätt och spridningsätt
- Stöd föreningen Agroforestry Sverige
- Utveckla och sprida information

Tack!

ANNEVI SJÖBERG

**Mångfaldsträdgården Stjärnsund
annevi.lakemountain@gmail.com**

📷 Plockhugget

0733622509

MARTIN GUSTAFSSON

martin.s.gustafsson@gmail.com

📷 Odlasomskogen

0736153397

Frågor

- Ser du några andra möjligheter att odla?
- Ser du andra möjligheter till försäljning?
- Ser du några andra utmaningar än de som vi har nämnt?
- Hur säljer man in det till konsumenter